

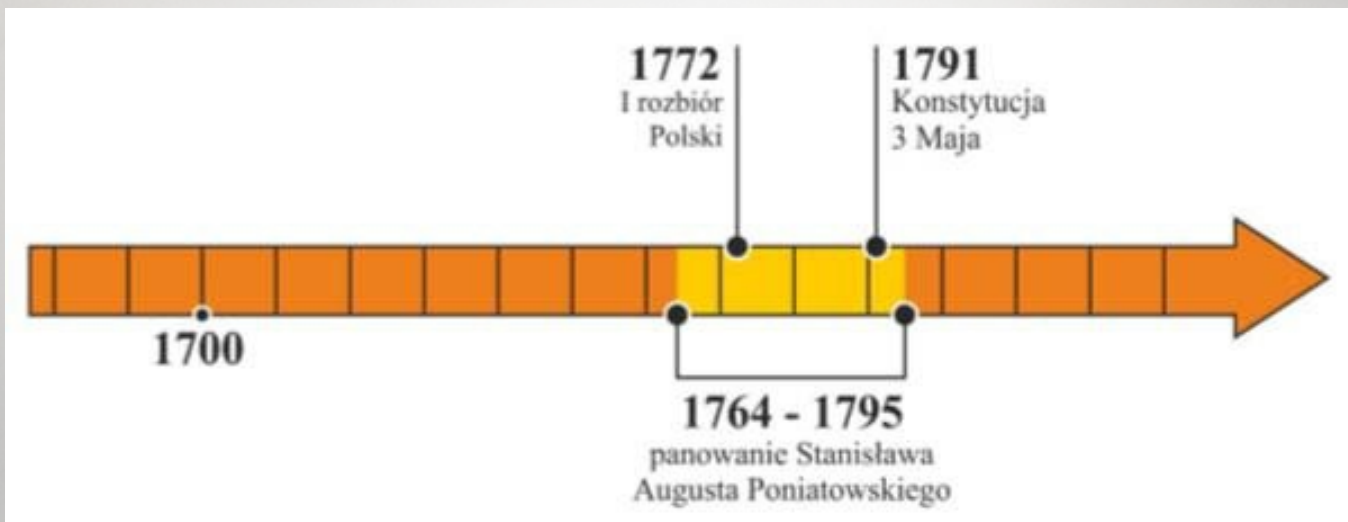
WITAJ, MAJOWA JUTRZENKO

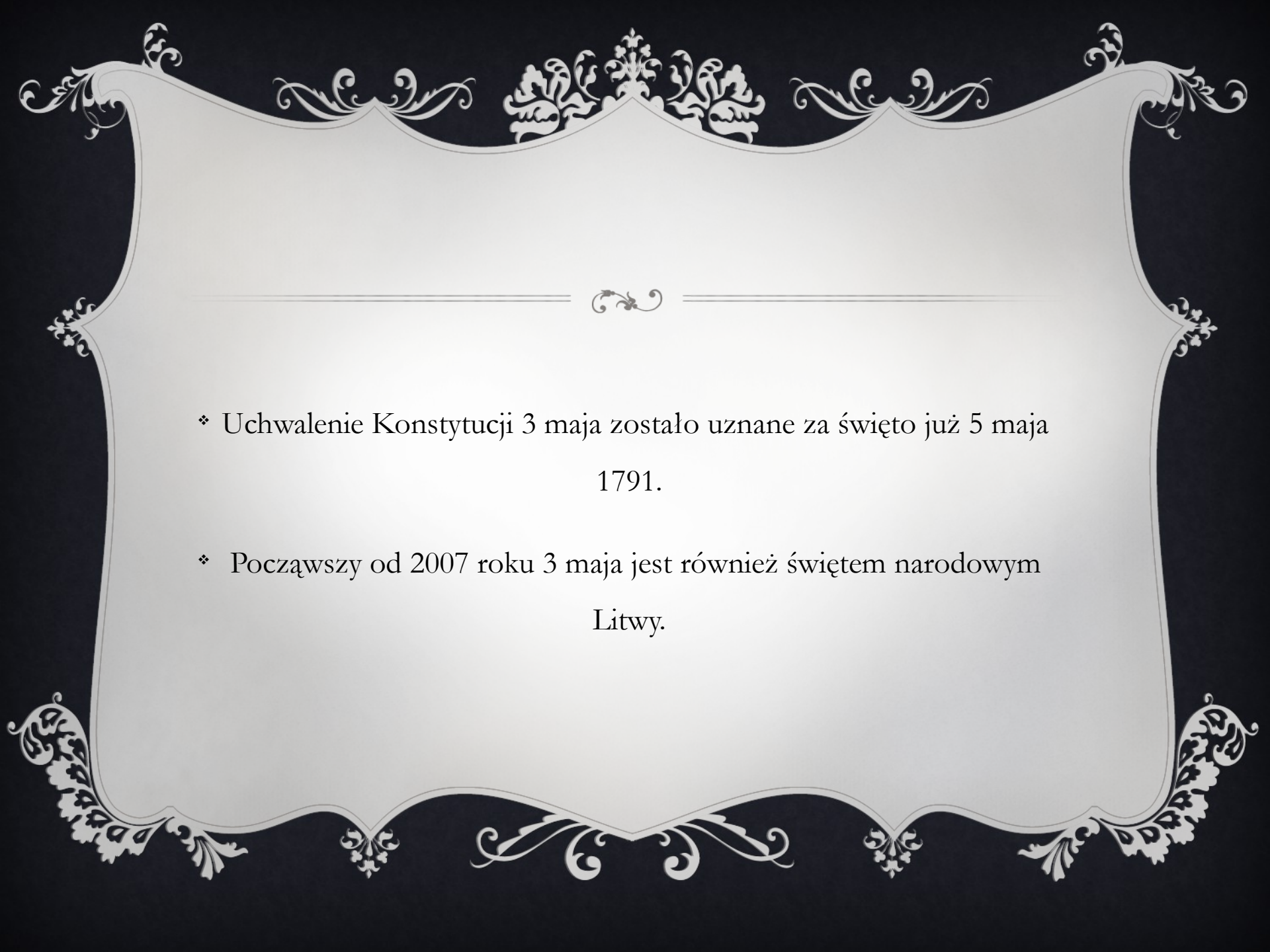

Przygotowała Gabriela Potocka

Święto Narodowe Trzeciego Maja

- ❖ polskie święto państwowe obchodzone 3 maja w rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791), ustanowione w 1919 i ponownie w 1990.
- ❖ 3 maja 1791 uchwalono drugą po korsykańskiej konstytucję w nowożytnej Europie, a na świecie trzecią po amerykańskiej. Wyprzedziła m.in. konstytucję francuską. Konstytucja ta została uchwalona przez Sejm Czteroletni, który został zwołany w październiku 1788.

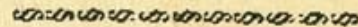

❖ Uchwalenie Konstytucji 3 maja zostało uznane za święto już 5 maja
1791.

❖ Począwszy od 2007 roku 3 maja jest również świętem narodowym
Litwy.

USTAWA
RZĄDOWA.

PRAWO UCHWALONE.

Dnia 3 Maja, Roku 1791.

w WARSZAWIE,

NAKŁADEM WYDAWNICTWA OLESIEJUK
w 225. rocznicę uchwalenia

"Uchwalenie Konstytucji 3 maja" – obraz Jana Matejki, 1891. Król Stanisław August (po lewej, w królewskiej szacie zdobionej gronostajami) wchodzi do kolegiaty św. Jana Chrzciciela, gdzie Konstytucja zostanie zaprzysiężona przez Sejm. Marszałkowie Stanisław Małachowski i Kazimierz Nestor Sapieha niesieni na rękach przez posłów sejmowych. W tle Zamek Królewski, gdzie uchwalono Konstytucję.

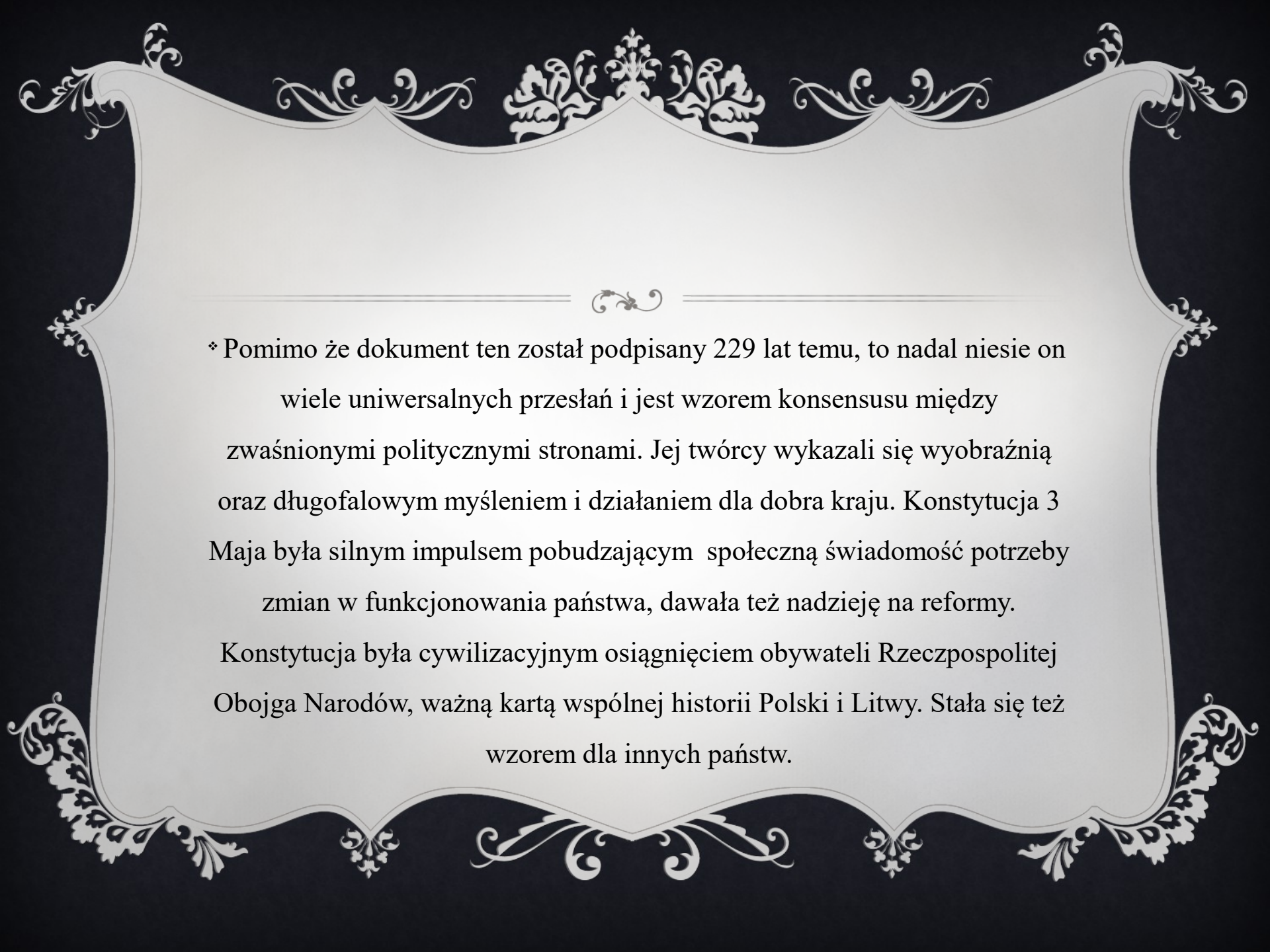
Celebrując rocznicę uchwalenia dokumentu, polecam animację objaśniającą słynny obraz **Jana Matejki** pt. „**Konstytucja 3 maja 1791 roku**”.

https://www.youtube.com/watch?v=_EjUJZPd2tk&ab_channel=NCKultury

Ustawa Rządowa z 3 maja 1791 roku

[...] uznając, iż los nas wszystkich od ugruntowania i wydoskonalenia konstytucji narodowej jedynie zawisł, długim doświadczeniem poznawszy zadawnione rządu naszego wady, a chcąc korzystać z pory, w jakiej się Europa znajduje, i z tej dogorywającej chwili, która nas samym sobie wróciła, wolni od hańbiących obcej przemocy nakazów, ceniąc drożej nad życie, nad szczęśliwość osobistą – egzystencję polityczną, niepodległość zewnętrzną i wolność wewnętrzną narodu, którego los w ręce nasze jest powierzony, chcąc oraz na błogosławieństwo, na wdzięczność współczesnych i przyszłych pokoleń zasłużyć [...] dla dobra powszechnego, dla ugruntowania wolności, dla ocalenia ojczyzny naszej i jej granic z największą stałością ducha, niniejszą konstytucję uchwalamy [...].

❖ Pomimo że dokument ten został podpisany 229 lat temu, to nadal niesie on wiele uniwersalnych przesłań i jest wzorem konsensusu między zwaśnionymi politycznymi stronami. Jej twórcy wykazali się wyobraźnią oraz długofalowym myśleniem i działaniem dla dobra kraju. Konstytucja 3 Maja była silnym impulsem pobudzającym społeczną świadomość potrzeby zmian w funkcjonowaniu państwa, dawała też nadzieję na reformy. Konstytucja była cywilizacyjnym osiągnięciem obywateli Rzeczypospolitej Obojga Narodów, ważną kartą wspólnej historii Polski i Litwy. Stała się też wzorem dla innych państw.

Autorami **Konstytucji 3 maja** byli Król *Stanisław August Poniatowski*, *Ignacy Potocki* i *Hugo Kollątaj*. Nie obeszło się bez przeszkód podczas obrad w trakcie których uchwalono Konstytucję. W czasie obrad Sejmu Czteroletniego wielu posłów, pracujących na zlecenie państw ościennych (Rosji, Prus czy Austrii), sprzeciwiało się powołaniu ustawy zasadniczej. Okazja nadarzyła się 3 Maja 1791 roku, wówczas wielu przeciwników **konstytucji** nie powróciło jeszcze z Wielkanocnego urlopu.

Po siedmiogodzinnych obradach Sejm zatwierdził konstytucję, a król Stanisław August Poniatowski ją podpisał. Twórcy Konstytucji 3 Maja określili ją jako „*ostatnią wolę i testament gasnącej Ojczyzny*”.

Stanisław August Poniatowski

Ignacy Potocki

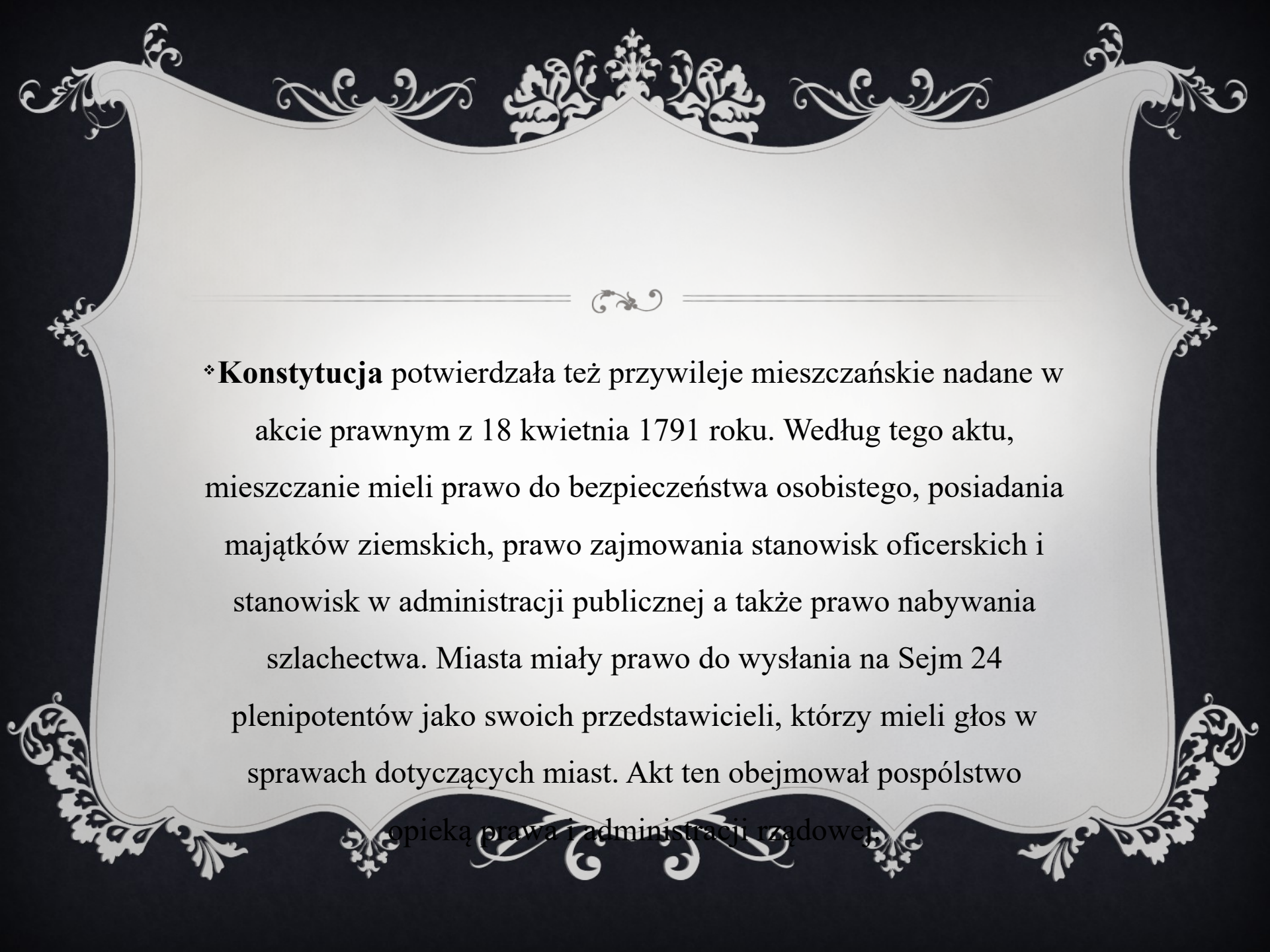

Hugo Kołłątaj

Konstytucja 3 Maja –najważniejsze zmiany w prawie

- ❖ **Konstytucja** wprowadzała trójpodział władzy na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą. Ograniczała immunitety prawne oraz przywileje szlachty zagrodowej, tak zwanej gołoty. Celem ograniczeń względem szlachty było zapobieżenie możliwości przekupstwa, biednego szlachcica przez agentów obcego państwa.

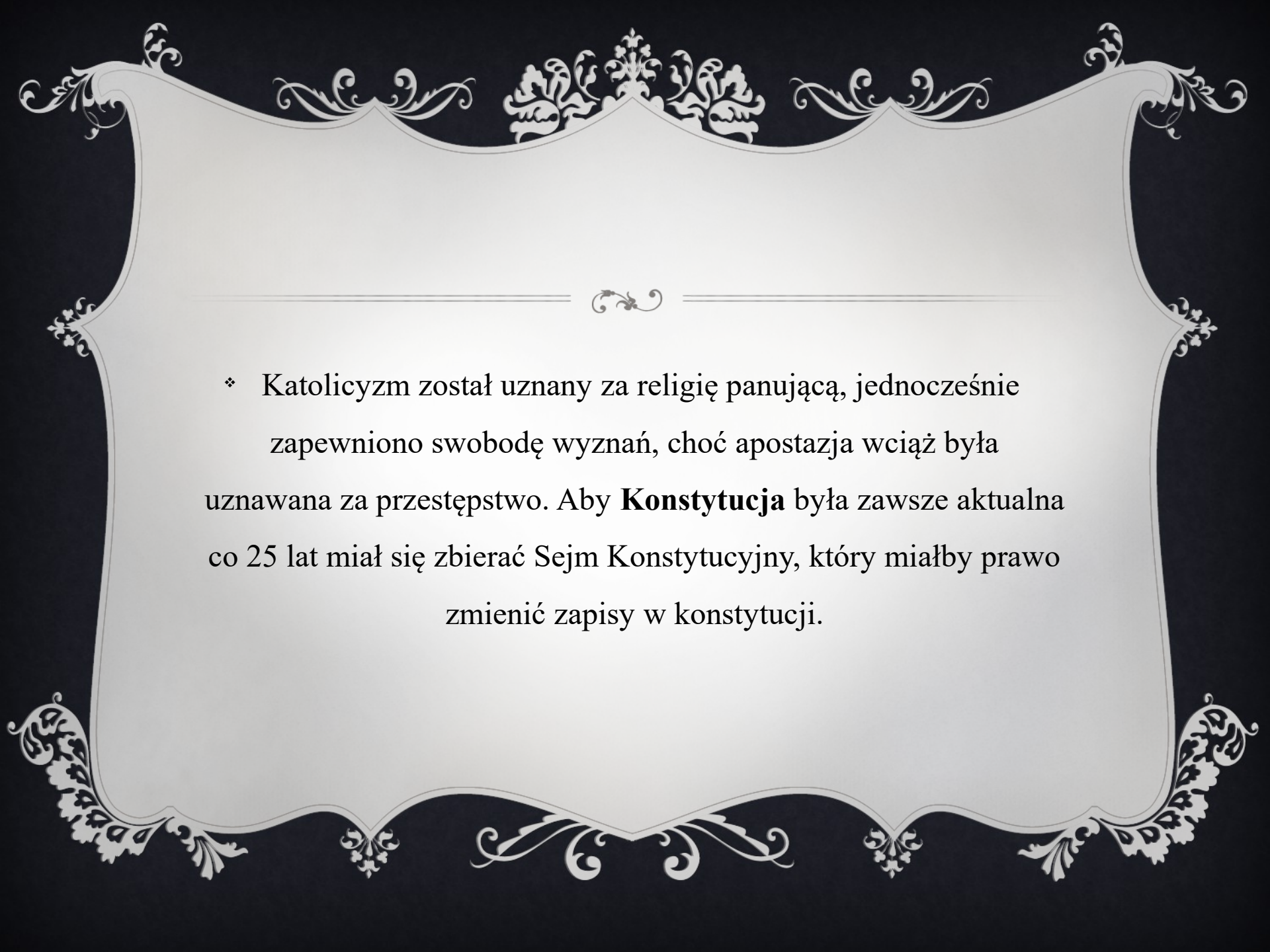

❖ **Konstytucja** potwierdzała też przywileje mieszczańskie nadane w akcie prawnym z 18 kwietnia 1791 roku. Według tego aktu, mieszczenie mieli prawo do bezpieczeństwa osobistego, posiadania majątków ziemskich, prawo zajmowania stanowisk oficerskich i stanowisk w administracji publicznej a także prawo nabywania szlachectwa. Miasta miały prawo do wysłania na Sejm 24 plenipotentów jako swoich przedstawicieli, którzy mieli głos w sprawach dotyczących miast. Akt ten obejmował pospólstwo
opieką prawa i administracji rządowej.

❖ **Konstytucja 3 maja** znosiła takie „*narzędzia władzy szlacheckiej*” jak *liberum veto*, *konfederacje*, *sejm skonfederowany* oraz ograniczała prawa sejmików ziemskich. W dniu ustanowienia **Konstytucji 3 maja** przestaje istnieć **Rzeczpospolita Obojga Narodów** a w jej miejsce zostaje powołana **Rzeczpospolita Polska**. Zniesiona zostaje też *wolna elekcja*, która w wieku XVIII w ogóle się nie sprawdziła, jej miejsce zastępuje władza dziedziczna, którą po śmierci Stanisława Augusta Poniatowskiego miał przejąć władca z dynastii Wettynów.

❖ Katolicyzm został uznany za religię panującą, jednocześnie zapewniono swobodę wyznań, choć apostazja wciąż była uznawana za przestępstwo. Aby **Konstytucja** była zawsze aktualna co 25 lat miał się zbierać Sejm Konstytucyjny, który miałby prawo zmienić zapisy w konstytucji.

Konstytucja 3 Maja

uchwalona w 1791 roku
przez Sejm Rzeczypospolitej
w 1791

Replika, przygotowana przez Bibliotekę Akt Konstytucyjnych
w Warszawie

❖ **Czarna**

Procesja -

manifestacja

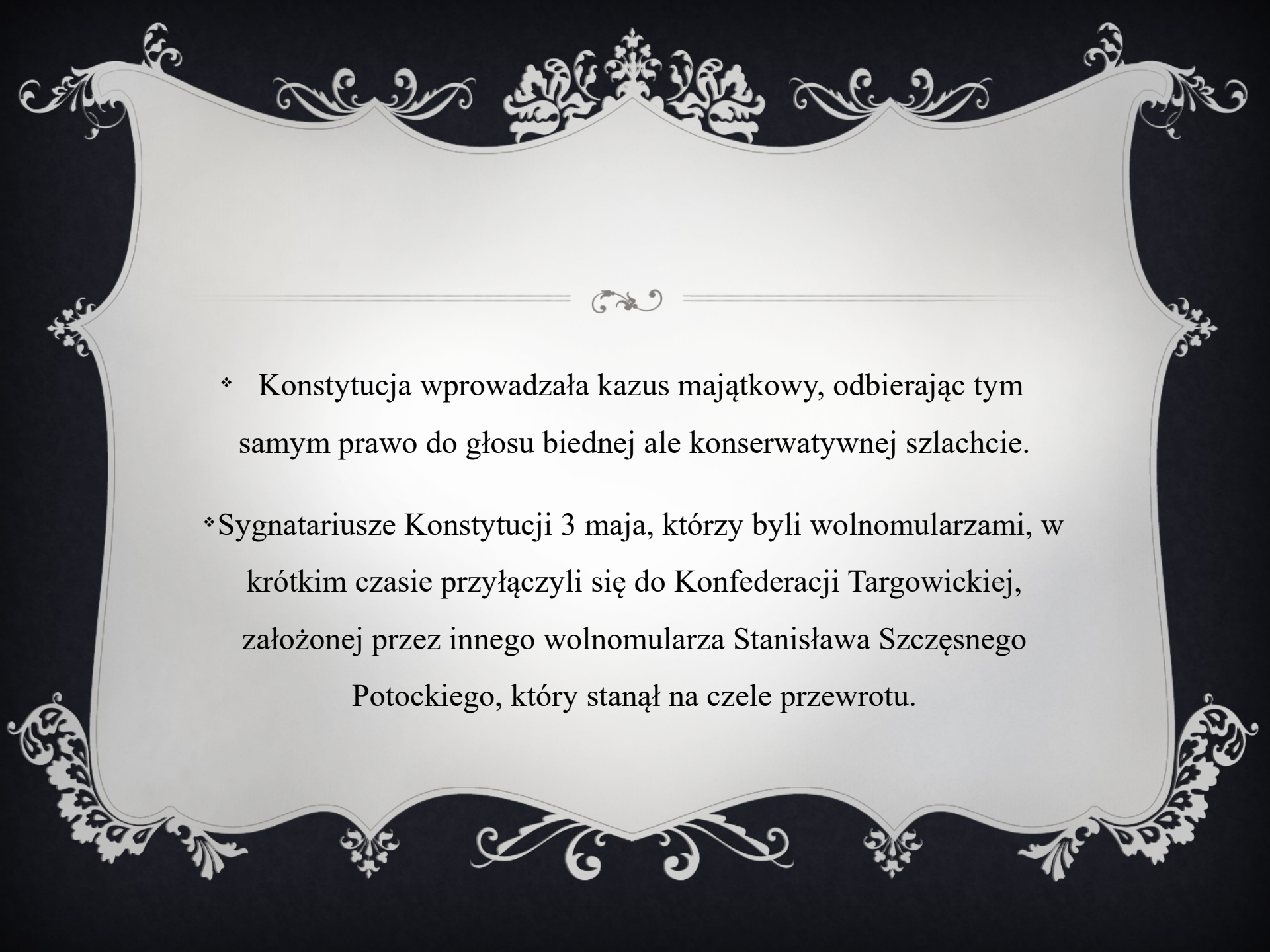
❖ **Sejm Wielki** sejm obradujący w Rzeczypospolitej w latach 1788-1792, który uchwalił wiele reform w tym Konstytucję 3 maja.

❖ **Straż Praw** organ władzy wykonawczej powstałej na skutek uchwalenia Konstytucji 3 maja w skład której wchodził król oraz ministrowie.

❖ **Trójpodział władz** model organizacji państwa, w którym funkcje ustawodawcze, wykonawcze oraz sędziowskie są od siebie oddzielone i powierzone niezależnym od siebie ciałom.

Konstytucji 3 maja - ciekawostki

- ❖ Konstytucja 3 maja została napisana w krótkim czasie i zbiegła się z Rewolucją Francuską również przygotowaną przez wolnomularzy. Istnieje podejrzenie, że Królestwo Polskiego zostało poświęcone aby uratować Republikę.
- ❖ Konstytucja 3 maja oddawała na wieczność tron polski, niemieckiej dynastii Wettynów, z której każdy następca tronu począwszy od Augusta II Mocnego, był masonem.

-
-
- ❖ Konstytucja wprowadzała kazuś majątkowy, odbierając tym samym prawo do głosu biednej ale konserwatywnej szlachcie.
  - ❖ Sygnatariusze Konstytucji 3 maja, którzy byli wolnomularzami, w krótkim czasie przyłączyli się do Konfederacji Targowickiej, założonej przez innego wolnomularza Stanisława Szczęsnego Potockiego, który stanął na czele przewrotu.

bibliografia

❖ <https://www.gov.pl/web/grecja/swieto-konstytucji-3-maja>

❖ <https://epodreczniki.pl/a/konstytucja-3-maja/D14citlTB>

❖ <https://pl.wikipedia.org/wiki/%>

C5%9Awi%C4%99to_Narodowe_Trzeciego_Maja

❖ <https://nck.pl/aktualnosci/konstytucja-3-maja-animacja-edukacyjna>

❖ <https://>

www.polskatradycja.pl/historia-polski/wydarzenia/konstytucja-3-maja.html